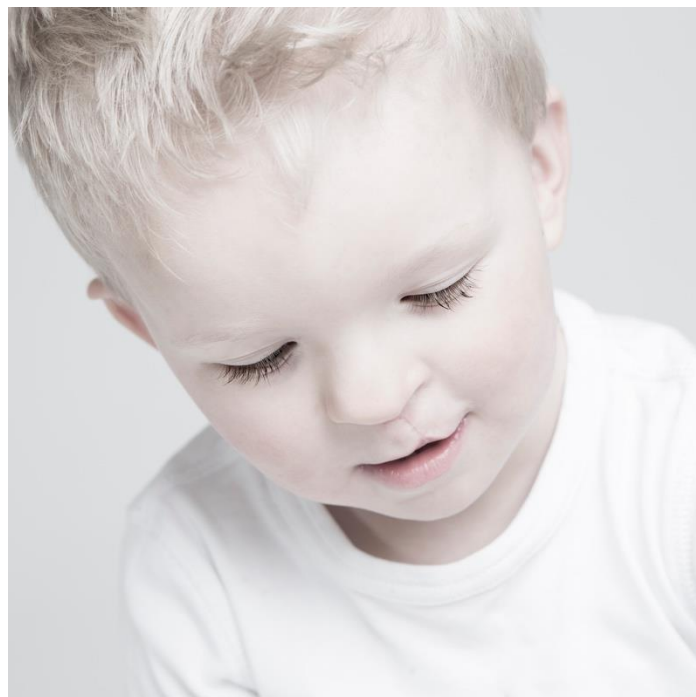

Likepersonsveileder

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse.....	2
Forord	3
1 Hva er likepersonsarbeid?.....	4
2 Organisering av likepersonstjenestene.....	4
2.1 Forankring i organisasjonen	4
2.2 Organisering av likepersonstjenestene	5
3 Likepersonsrollen	6
3.1 Årshjul likepersoner	8
4 Styret og likepersonskoordinator.....	9
4.1 Styret i foreningen.....	9
4.2 Likepersonskoordinator	9
Taushetsavtale.....	10
Kilder	11

Forord

Likepersonsarbeidet er viktig for Leppe-ganespalteforeningen og gir oss en mulighet til å støtte og hjelpe hverandre.

Når man opplever å være i en situasjon hvor mye er ukjent og kanskje skremmende er det godt å ha noen å spørre og diskutere med. En likeperson er en som har erfaringer og kunnskap, og stiller seg til disposisjon for andre som trenger råd/veiledning og informasjon.

Det kan for mange også være en trøst og støtte og vite at andre har vært gjennom noe lignende som en selv og har kommet vel gjennom det. Gjennom likepersonstjenestene kommer de som ønsker det i kontakt med andre og nettverk etableres. Å legge til rette for nettverksbygging blant likesinnede er en viktig del av arbeidet til Leppe-ganespalteforeningen. I dette heftet kan du lese om hva likepersonsarbeidet er og hvordan vi organiserer det.

Langfjordbotn, november 2017

Gabriella Jurisic Ottesen

Leder

*"Du skal tacka dina gudar om de tvinger dig att gå
der du inga fotspår har att lita på"*

Karin Boye

1 Hva er likepersonsarbeid?

Det å få et barn med en leppe-kjeve-ganespalte (lkg) kan for noen være en krise. Noen bærer på en sorg og kjenner på mye usikkerhet i forhold til situasjonen.

Likepersonsarbeid er utveksling av egenbasert erfaring organisert gjennom en organisasjon. Det gir oss mulighet til å møte andre som har opplevd det samme som oss selv og utveksle erfaringer på godt og vondt.

Noen opplever å få vite gjennom ultralyd undersøkelsen tidlig i svangerskapet at de venter et barn med leppespalte, andre får vite dette ved fødselen eller adopsjon. Behovene er ulike, noen føler for å snakke med noen om det som venter, andre leser seg opp på litteratur og bruker nett søk for å finne informasjon.

Gjennom foreningen kan en få mulighet til å snakke med noen om sine opplevelser, støtte og hjelp til de følelsesmessige opplevelsene, råd og veiledning omkring utstyr og informasjon om behandlingsløpet.

Foreningen anbefaler at likepersonene leser veiledningsheftet ”Å være i samme båt”, utgitt av Sosial og helsedepartementet i 2001, som forteller hvordan en kan jobbe som likeperson.

2 Organisering av likepersonstjenestene

2.1 Forankring i organisasjonen

Likepersonsarbeidet er en planlagt og organisert aktivitet basert på frivillig verv utført av medlemmer i alle landets fylker. Det er en målrettet aktivitet som har til mål å hjelpe og støtte de som bruker likepersonstjenestene. Gjennom erfaring ser vi hva medlemmer og andre har behov for i de ulike fasene av behandlingsløpet og på bakgrunn av dette tilbyr foreningen ulike former for informasjon og veiledning.

Likepersonsvervet er basert på frivillighet. Likepersonene får dekket utgifter til transport og materiell, samt kost og losji når vi møtes til kurs.

Foreningen mottar driftstilskudd fra Bufdir blant annet basert på utmålskriterier der antall likepersoner og likepersonsaktiviteten er tellende. Tilskuddet gjør det mulig for foreningen å ha et organisert tilbud til medlemmer og andre.

2.2 Organisering av likepersonstjenestene

Lokaltreff: Likepersonen skal arrangere ett lokaltreff for sitt fylke hvert år. Invitasjon til lokaltreff skal sendes per e-post til våre medlemmer, men også andre som ikke er medlemmer er velkommen til disse lokaltreffene. I tillegg til invitasjon per e-post kan det opprettes arrangement på Facebook for å nå ut til flest mulig.

Besøktjeneste: Likepersonene kan besøke nybakte foreldre på barselavdelingen eller hjemme. Dette skjer ved at sykehuspersonell (etter ønske fra foreldrene) tar kontakt med likepersonen i den aktuelle fylket og på vegne av foreldre ber om et barselbesøk. Foreldrene kan også selv ta kontakt med likepersonen. Denne tjenesten er åpen for alle, ikke bare medlemmer.

Kontaktjeneste: Likepersonene kan kontaktes over telefon, pr. brev, personlig eller over e-post. En kan til enhver tid finne en oppdatert liste over kontaktinformasjon på foreningens hjemmeside (www.lgs.no) eller i medlemsbladet Dialog.

Alle nye medlemmer får en e-post fra fylkets likeperson hvor denne presenterer seg og inviterer til kontakt hvis ønskelig.

Helsepersonell og andre kan også benytte seg av denne kontakt- tjenesten ved behov for informasjon/veiledning. Likepersonene skal også selv jobbe med å opprettholde kontinuitet i kontakten med jordmødre og helsesøstre.

Sentral kontaktjeneste: Foreningen har en telefontjeneste som en kan benytte uavhengig av hvor man bor i landet. Her kan også helsepersonell, skole, barnehage og andre ta kontakt ved behov for informasjon/veiledning. Denne tjenesten betjenes av en person i styret og er åpen for alle.

Informasjonsperm: Foreningen hadde tidligere en informasjonsperm per fødested tilgjengelig for pasienter og helsepersonell. Denne er nå erstattet med en digital versjon som er tilgjengelig på www.lgs.no.

Amming, flasker og pumping: Likepersonene har kunnskap og erfaring om amming, flasker, smokker og brystpumper. De kan gi informasjon eller sette en i kontakt med rette vedkommende for mer informasjon og veiledning. Alle likepersoner har prøveeksemplar av de mest brukte flaskene og kan være behjelpelig med demonstrasjon.

Rettigheter: Likepersonene har god kjennskap til rettigheter knyttet til det å få et barn med lkg. De har også informasjon om hvor innhente ytterligere informasjon hvis nødvendig.

Informasjonsmaterieell: Likepersonene har ansvar for å distribuere informasjonsbrosjyren vår til steder der det tilbys ultralyd- undersøkelser i svangerskapet, begrenset til offentlige sykehus og poliklinikker. Videre har de kunnskap om litteratur og informasjons- filmer omkring lkg. På forespørsel kan likepersonene delta på fagdager for jordmødre og/eller helsesøstre med informasjon om lkg.

Figur 1: Likepersons informasjonsmateriale

Medlemsservice: Likepersonen kan på forespørsel (etter avklaring med medlemmet) sette medlemmer i kontakt med hverandre.

Likepersonen mottar fylkesvise medlemslister 1 gang pr. år fra likepersonskordinator.

Rapportering av aktivitet: Likepersonen rapporterer fjorårets aktiviteter på tilsendt skjema i januar til likepersonskordinator.

Opplæring og oppdatering: Likepersonene plikter å delta på kurs og samlinger som styret arrangerer. Her får likepersonene opplæring i rollen som likeperson, faglig oppdatering og veiledning. Vi møtes alltid til familiesamling på våren og likepersonskurs i oktober/november.

3 Likepersonsrollen

For å bli likeperson må en være medlem i foreningen og ha lkg selv eller barn med lkg. Likepersonene er ikke fagpersoner og skal ikke gi medisinskfaglige råd. På bakgrunn av de erfaringene de har gjort seg kan de være til hjelp og støtte for andre i deres prosess.

Likepersonen plikter å delta på to samlinger pr. år i regi av foreningen.

Foreningen dekker reise og opphold. Her får likepersonene opplæring i rettigheter og relevant utstyr, nettverk og veiledning.

All kontakt med media sendes videre til styret. Vær oppmerksom på at likepersonen skal utvise stor forsiktighet på sosiale medier.

Hvilke krav stiller vi til likepersonen?

De må ha **bearbeidet opplevelser og erfaringer**. Det vonde og vanskelige er kommet på avstand og en kan bruke den likeartede erfaringen til å støtte og hjelpe andre. Levet liv gir kompetanse.

De må ha **evne til å lytte** og gi tilbakemelding ut fra den andres ståsted. Det er viktig å sette den andre i fokus og la de snakke om sine opplevelser.

Likepersonen må være bevist på å **ikke gå inn i dilemmaer** en blir presentert for og aktivt ta en rolle som problemløser for den som tar kontakt.

Likepersonen skal ikke gå inn i en rolle som terapeut, de er først og fremst medmennesker. Her er det igjen viktig å være medmenneske og ved hjelp av egne bearbejdede erfaringer være støttende.

I rollen som likeperson har vi med oss **RIGMOR**:

R – Respekt overfor seg selv og andre

I – Interesse for frivillig arbeid og det å stille opp for andre

G – sette grenser for seg selv både mentalt og praktisk

M – Mot til å gi nærkontakt

O – Oppriktighet til å være ærlig om hvem man er

R – Redelighet og ikke late som man vet mer enn man gjør eller lover mer enn man kan holde.

3.1 Årshjul likepersoner

Tabell 1: Årshjul likepersoner

Tidspunkt	Aktivitet	OK
Januar	Likeperson rapporterer fjorårets aktiviteter i tilsendt skjema, og legger ved deltagerliste for lokaltreff	
Våren	Landsmøte/familiesamling	
Okt./nov.	Likepersonskurs	
Årlig	Arrangere et lokaltreff	
Ved nye medlemmer	Sende velkomstmail med presentasjon av likeperson i fylket	
Årlig	Følge opp kontakt med fødesteder/ helsestasjoner/ jordmortjeneste	
Årlig	Holde seg oppdatert på regelverk for tilskudd- Bufdir	
Ved behov	Være tilgjengelig kontaktperson for brukerne	
Ved behov	Være tilgjengelig for besøkstjeneste	

4 Styret og likepersonskordinator

4.1 Styret i foreningen

- Utnevner likepersonskordinator.
- Overordnede ansvaret for likepersonsaktiviteten.
- Søker driftsstøtte som også inneholder støtte til likepersonsaktiviteten fra Bufdir og fordeler midlene etter behov.
- Ansvarlig for samlinger, kurs og opplæring.
- Alle endringer som vedrører likepersonsaktiviteten skal legges frem for styret og styrebehandles.
- Godkjenner nye likepersoner og velger disse for 2 år av gangen.
- Avgjør om likepersonen skal fortsette etter 2 års verv, på bakgrunn av likepersonens eget ønske og en helhetsvurdering.

4.2 Likepersonskordinator

- Er en del av styret
- Legger til rette for likepersonsaktiviteten.
- Rekrutterer nye likepersoner og legger frem forslag til styret.
- Sender ut og påser at alle rapporterer aktivitet i henhold til utmålskriterier for økonomisk støtte.
- Planlegger og gjennomfører samlinger, kurs og opplæring.
- Videre sender krav om utgiftsdekning fra likepersonene til kasserer i foreningen.
- Ivaretar veiledning sammen med styret.
- Påser at alle likepersoner undertegner taushetsavtale.

Taushetsavtale

Jeg forstår at i mitt arbeid for Leppe- ganespalteforeningen vil kunne få kjennskap til forhold som det av hensyn til medlemmet, pårørende eller andre er nødvendig å bevare taushet om.

Jeg har lest gjennom og forstått likepersonveilederen.

Taushetsavtalen gjelder også etter at jeg har avsluttet likepersonsvervet.

Alle organisasjonens likepersoner er bundet av denne taushetsavtalen.

Navn:

Sted:

Dato:

Underskrift:

Ved oppsigelse av vervet ønsker foreningen at likepersonen står oppført ut gjeldene år eller til ny likeperson er på plass.

Kilder

”Å være i samme båt... Likemannsarbeid i funksjonshemmedes organisasjoner”, Sosial og helsedepartementet, 2001

”Regelverk for tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner”, Barne-, ungdoms- og familedirektoratet, 2017